

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	24,394	23,174	(1,220)		(1,220)	(874)
Gofal Cartref	10,163	11,785	1,622		1,622	1,221
Anabledd Corff	3,472	2,593	(879)		(879)	(979)
Eraill	3,711	5,083	1,372		1,372	911
	41,740	42,635	895	0	895	279
Anabledd Dysgu	30,098	30,253	155		155	364
Iechyd Meddwl	5,197	5,160	(37)		(37)	(144)
Rheolaeth yr Adran	579	498	(81)		(81)	(123)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	77,614	78,546	932	0	932	376
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	(75)	314	389		389	211
Gofal Dydd	(13)	(19)	(6)		(6)	14
Gofal Cartref	157	1,692	1,535		1,535	1,622
Eraill	(7)	37	44		44	10
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	62	2,024	1,962	0	1,962	1,857

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Eraill</u>						
Canolog Adrannol (<i>gan gynnwys arbedion yr Adran</i>)	981	1,436	455		455	440
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Eraill</u>	981	1,436	455	0	455	440
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	78,657	82,006	3,349	0	3,349	2,673

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Pobl Hŷn - ym mhreswyl a nyrsio, costau ffioedd uwch gan ddarparwyr preifat yn parhau, ond defnydd o system genedlaethol annibynnol ffioedd gofal wedi bod yn effeithiol yn rhoi sicrwydd i'r Cyngor o werth am arian. Y trefniadau yn ymwneud â thaliadau gohiriedig dyledus ar gyfer preswylwyr hefyd yn fwy effeithiol. Rhoddwyd cyllideb ychwanegol barhaol o £600k i'r maes yma ar gyfer 2024/25 ac felly rhagwelir tanwariant erbyn diwedd y flwyddyn. Yn gofal cartref, cynnydd pellach yn y pwysau ar y gyllideb ynghyd â lleihad yn y rhagolygon incwm ac felly rhagwelir gorwariant o £1.6 miliwn. Yn y maes anabledd corff, y tueddiad o lai o alw am ofal cartref ond pwysau cynyddol ar daliadau uniongyrchol yn parhau. Yn 'Eraill', gorwariant o £1.5 miliwn ar daliadau uniongyrchol ond sydd yn cael ei leihau rhywfaint gan danwariant ar wasanaethau dydd.

Anabledd Dysgu - yn dilyn gorwariant o £2m ar y maes yn 2023/24, bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol o £1.68 miliwn ar sail barhaol ar gyfer 2024/25 ymlaen, amcangyfrifir y bydd gorwariant o £155k eleni. Y pwysau yn parhau ar lety cefnogol a swyddi gweithwyr maes uwchlaw'r sefydliad yn cyfrannu at y gorwariant.

Iechyd Meddwl - bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllid ychwanegol parhaol o £419k ar gyfer 2024/25, sydd wedi trawsnewid y rhagolygon ariannol o'r sefyllfa gorwariant a adroddwyd y llynedd. Rhagwelir y bydd preswyl a nyrsio a gweithwyr maes yn tanwario ond pwysau ar yr elfen llety cefnogol.

Rheolaeth yr Adran - tanwariant ar gyflogau, teithio a'r gyllideb gyfreithiol.

Gwasanaethau Darparu - gorwariant ar staff yng ngofal preswyl sydd yn cynnwys defnydd o staff asiantaeth. Er bod cyllideb ychwanegol o £0.5 miliwn wedi ei fuddsoddi yn barhaol yng ngofal cartref yn 2024/25, costau staffio uwch, gyda lefelau salwch a chyfraddau oriau di-gyswllt uchel yn parhau ac yn gyfrifol am £1.5 miliwn o'r gorwariant. Y ddarpariaeth gofal dydd wedi ei leihau dros y blynyddoedd diwethaf, ond costau rhedeg gweddilliol ar gyfer rhai o'r adeiladau.

Gwasanaethau Canolog Adrannol - swyddi uwchlaw'r strwythur, pwysau ar y ddarpariaeth dyledion drwg a diffyg gwireddu arbedion yn gyfrifol am y gorwariant o £455k.

Arbedion - o ran sefyllfa gwireddu arbedion ar gyfer yr adran, mae gwerth £356k o arbedion o flynyddoedd blaenorol (ar ôl dileu arbedion gwerth £1.5 miliwn yn 2023/24), ynghyd â £1.44 miliwn o arbedion newydd ar gyfer 2024/25, felly cyfanswm o £1.8 miliwn. Dengys y rhagolygon diweddaraf na fydd modd i 85%, sef £1.5m o'r arbedion yma, gael eu gwireddu eleni.

O ganlyniad i'r gorwariant eithriadol gan yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yn 2023/24, bu i'r Prif Weithredwr gomisiynu gwaith i egluro manylder cymhleth yn y darlun yng ngofal Oedolion, er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r materion a rhaglen glir i ymateb. Mae'r gwaith wrthi'n derbyn sylw ac yn cael ei arwain gan y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol, gyda bwriad i adrodd ar y canfyddiadau yn fuan.

Argymhellir fod nifer o drosglwyddiadau cyllideb sylweddol yn cael eu gweithredu cyn diwedd y flwyddyn ariannol o fewn gwasanaethau yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant i adlewyrchu y pwysau presennol, gan gynnwys yn y maes Anabledd Dysgu, Pobl hŷn, Anabledd Corff ac Iechyd Meddwl.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD						
Adran Plant a Theuluoedd	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth Gwasanaeth	674	662	(12)		(12)	(43)
Gweithredol	2,598	3,029	431		431	319
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	5,831	7,838	2,007		2,007	1,821
Cartrefi Grwpiau Bychan	0	0	0		0	0
Maethu Drwy Asiant	1,917	1,529	(388)		(388)	(269)
Maethu Mewnol	3,057	2,816	(241)		(241)	(219)
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	2,086	2,497	411		411	385
	12,891	14,680	1,789	0	1,789	1,718
Ôl-16	1,703	1,768	65		65	2
Gwasanaeth Derwen	2,614	3,992	1,378		1,378	1,139
Cyfiawnder Ieuenctid	283	243	(40)		(40)	(41)
Blynyddoedd Cynnar	168	92	(76)		(76)	(36)
Uned Datblygu'r Gweithlu	186	186	0		0	0
Eraill	2,257	2,405	148		148	147
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	23,374	27,057	3,683	0	3,683	3,205

Plant a Theuluoedd

Rheolaeth Gwasanaeth - derbyniad grantiau ond lleihad yn y swm sy'n cyllido gwariant craidd.

Gweithredol - y tueddiad gorwariant yn parhau o ganlyniad i bwysau sylweddol ar gefnogaeth cynlluniau cefnogol ynghyd â staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr maes.

Lleoliadau - gwelwyd cynnydd pellach yn y nifer cyfartalog lleoliadau all-sirol unwaith eto eleni i 35.1 (32.5 yn 2023/24, 25.7 ar gyfer 2022/23), ac felly cynnydd yn y gorwariant ers sefyllfa 2023/24, gyda rhagolygon gorwariant o £2 miliwn am y flwyddyn. Er mai £240k yw cost gyfartalog y lleoliadau, mae chwe lleoliad eithriadol eleni, sydd yn costio rhwng £488k a £800k yr un. Gwelwyd cynnydd yn y costau oherwydd cymhlethdodau pecynnau a defnydd cynyddol ddiweddar o leoliadau heb eu cofrestru, sydd fwy costus.

Niferoedd cyfartalog Maethu drwy Asiant a Maethu Mewnol yn gyson efo niferoedd 2023/24 ond gan fod yna nifer o geiswyr lloches heb rieni neu warcheidwaid yn derbyn gwasanaeth, derbyniad incwm ar eu cyfer gan y Swyddfa Gartref yn arwain at danwariant. Yn y gwasanaeth cefnogol ac eraill pwysau cynyddol ar gyllideb y tîm lleoliadau a gweithwyr cefnogol.

Cartrefi Grwpiau Bychan - wrthi'n cael eu sefydlu yng Ngwynedd, sef darpariaeth fewnol fydd yn golygu y bydd modd lleoli plant yn fewnol yn hytrach nac efo darparwyr allanol all-sirol, fydd yn ei dro yn lleihau'r gorwariant presennol ar leoliadau.

Derwen - y tueddiad gorwariant yn parhau ac wedi dwysau, gyda chostau gweithwyr cynlluniau cefnogol a chefnogaeth arbenigol bellach yn gorwario £1.1 miliwn. Bu newid yn y pwyslais o ran sut mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu, gyda mwy o bwysau ar daliadau uniongyrchol sydd yn gyfrifol am £195k o'r gorwariant. Defnydd cynyddol o leoliadau tymor hir eu natur yn yr Yned Egwyl Fer ac felly yn arwain at gynnydd yn y pwysau ar y gyllideb.

Ôl-16 - staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr cymdeithasol ond cyfraniad gan y Swyddfa Gartref at geiswyr lloches yn lleihau'r gorwariant.

Cyfiawnder Ieuencid - trosiant staff a lleihad yng nghyfraniad y Cyngor tuag at gostau rhedeg y bartneriaeth eleni.

Blynyddoedd Cynnar - grantiau ar gael i gyllido gwariant craidd yn arwain at ragolygon tanwariant.

Eraill - nifer o ffactorau gan gynnwys gorwariant ar gostau staff, ffioedd gwasanaethau arbenigol ac ar gyfraniadau gwasanaethau ar y cyd.

O ganlyniad i'r gorwariant eithriadol gan yr Adran Plant a Theuluoedd, mae'r Prif Weithredwr eisoes wedi comisiynu gwaith i egluro manylder y darlun yng ngofal Plant, er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r materion a rhaglen glir i ymateb. Bydd y gwaith yn cael ei arwain gan y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cefnogaeth a Chomisiynu	1,586	1,472	(114)		(114)	(151)
Incwm a Chyllid	757	778	21		21	(70)
Gwasanaethau Ataliol	229	222	(7)		(7)	124
Cyfanswm Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	2,572	2,472	(100)	0	(100)	(97)

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal

Y Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal wedi ei symud o'r Adran Oedolion, lechyd a Llesiant yn ystod y flwyddyn i fod yn atebol i'r Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol, gan fod eu maes gwaith yn cwmpasu gofal oedolion a phlant.

Cefnogaeth a Chomisiynu - tanwariant ar nifer o bennawdau'r gyllideb gan gynnwys costau staff, teithio, argraffu a gwasanaethau a chyflenwadau ond costau un-tro ar systemau yn lleihau'r tanwariant a adroddir.

Incwm a Chyllid - costau un-tro cyflogaeth ynghyd ag arbedion heb eu darganfod yn golygu y rhagwelir gorwariant bellach erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Gwasanaeth Ataliol - y cynllun teleofal yn tanwario (£14k) o ganlyniad i welliant yn y rhagolygon cyfraniadau sydd bellach uwchlaw'r targed, ynghyd â derbyniad grant i ariannu swydd. Gwelwyd dderbyniad grant ychwanegol i wasanaethau ataliol eraill hefyd, felly tanwariant o (£7k) yn cael ei ragweld.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD						
Adran Addysg	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ysgolion Datganoledig	97,325	97,325	0		0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(1,357)	(1,369)	(12)		(12)	(13)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	8,511	8,511	0		0	0
Gwasanaeth Atodol	1,145	1,083	(62)		(62)	(28)
Eraill	2,928	2,893	(35)		(35)	(23)
	12,584	12,487	(97)	0	(97)	(51)
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,620	2,600	(20)		(20)	(24)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	5,194	5,209	15		15	48
Gwasanaeth Ieuenctid	1,008	977	(31)		(31)	(20)
Cyfanswm Addysg	117,374	117,229	(145)	0	(145)	(60)

Addysg

Gwasanaeth Ansawdd Ysgolion - cyfuniad o dderbyniad incwm a chynnydd yn y defnydd o arian grant i gyllido gwariant craidd.

Cludiant - yn dilyn gorwariant o £1.5 miliwn yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24, bu i'r maes dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol eleni o £896k ar sail barhaol, ac £896k pellach am flwyddyn yn unig i gyfarch y pwysau ar y maes bysus a thacsis ysgolion yn dilyn ail-dendro cytundebau. Felly, ar hyn o bryd, rhagwelir y bydd sefyllfa ariannol gytbwys.

Mae'r maes cludiant yn parhau i fod yn destun adolygiad strategol i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant, fel bod modd ceisio lleihau'r gorwariant a manteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - incwm uwch ar gyfer arlwyfaeth yn dilyn derbyniad grant ar gyfer cinio ysgol am ddim ysgolion cynradd. Gorwariant ar gostau staff yn faterion yn glanhau a gofalu ysgolion. Yr elfen gofal o'r clybiau brecwast hefyd yn parhau i orwario, gyda rhagolygon gorwariant o £94k o ganlyniad i gostau staff uwch a diffyg incwm.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - tanwariant ar nifer o gyllidebau amrywiol.

Arweinyddiaeth a Rheolaeth - trosiant staff a derbyniad grant ynghyd ag arbediad yn deillio o newid system.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o drosiant staff a derbyniad grant ond pwysau ar nifer o benawdau amrywiol eraill. Mae'r amgylchiadau yn ymwneud ag un ganolfan benodol yn parhau, ac yn gyfrifol am orwariant o £135k.

Gwasanaeth Ieuentid - gwireddu cynllun arbedion 2025/26 yn ymwneud â staffio ymlaen llaw.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD						
Adran Economi a Chymuned	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	431	425	(6)		(6)	0
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	464	454	(10)		(10)	(10)
Morwrol a Pharciau Gwledig	(163)	18	181		181	128
Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill	2,100	2,408	308	(201)	107	59
Rhaglenni Datblygu Economaidd	(77)	(182)	(105)		(105)	(75)
Marchnata a Digwyddiadau	295	285	(10)		(10)	(40)
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,824	1,776	(48)		(48)	(60)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	995	1,178	183		183	178
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	53	0	(53)		(53)	(53)
<u>Cyfanswm Economi a Chymuned</u>	5,922	6,362	440	(201)	239	127

Economi a Chymuned

Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau - arian grant yn cyllido gwariant craidd.

Morwrol a Pharciau Gwledig - effaith y tywydd gwael dros yr haf wedi amharu ar y lefelau incwm, sydd wedi golygu diffyg incwm yn y traethau ac wedi cyfrannu at leihad yn incwm Hafan, Pwllheli. Gwariant uwch a gwariant uwchlaw'r gyllideb hefyd yn faterion yn Hafan, Pwllheli ac yn Noc Fictoria, Caernarfon. Gwell rhagolygon gan y Parciau Gwledig gyda thanwariant o (£65k) o ganlyniad i dderbyniad incwm un-tro gan Netflix ym Mharc Padarn a chyfuniad o dderbyniad grant ac incwm uwch yng Nglynllifon.

Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill - trosglwyddwyd y ddarpariaeth hamdden i Gwmni Byw'n Iach yn Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf gan fod lefelau incwm y cwmni wedi cael ei amharu gan Covid, mae'r cwmni wedi derbyn cefnogaeth ariannol flynyddol gan y Cyngor oedd yn £550k yn 2022/23 a £308k yn 2023/24, oedd uwchlaw'r taliad cytundebol y contract ddarparu, i'w galluogi i gynnal eu gwasanaethau. Mae'r gefnogaeth ariannol yn parhau eleni a'r swm gofynnol yn £201k.

Ymhellach, gorwariant o £135k ar gyllideb yr Adran Economi a Chymuned i redeg adeiladau hamdden.

Rhaglenni Datblygu Economaidd - llwyddiant i ddenu grantiau sydd yn rhyddhau cyllideb craidd y Cyngor.

Marchnata a Digwyddiadau - arbediad swydd ymlaen llaw sydd yn rhan o gynlluniau arbedion 2025/26.

Llyfrgelloedd Gwynedd - swydd wag sydd yn rhan o gynlluniau arbedion 2025/26 ynghyd â llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - gorwariant yn bennaf gan fod diffyg incwm yn faterion yn Neuadd Dwyfor £147k, Storiel £41k ac yn Amgueddfa Lloyd George £3k.

Er mwyn lleihau y gorwariant a adroddir mae'r adran yn defnyddio eu cronfa tanwariant adrannol sydd yn £53k yn llwyr eleni.

Argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo cymorth ariannol ychwanegol gwerth £201k i Gwmni Byw'n Iach.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Prifffyrdd, Peirianeg ac YGC (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau:</u>						
Prifffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	12,122	12,350	228		228	228
Peirianeg	507	499	(8)		(8)	(3)
Bwrdeistrefol	5,698	6,187	489		489	391
Ymgynghoriaeth Gwynedd	122	112	(10)		(10)	33
Cyfanswm Prifffyrdd, Peirianeg ac YGC	18,449	19,148	699	0	699	649

Prifffyrdd, Peirianeg ac YGC (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Prifffyrdd - llai o waith yn cael ei gomisiynu gan asiantaethau allanol yn cael effaith negyddol ar yr incwm a ragwelir, ynghyd â phwysau cynyddol ar y gyllideb goleuo. Tanwariant ar gostau staff yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Gwasanaethau Peirianeg - tanwariant ar amrywiol benawdau.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o ffactorau sydd yn cynnwys pwysau ychwanegol ar gyllidebau staff glanhau strydoedd a glanhau toiledau cyhoeddus. Colledion incwm yn faterion yn cynnal tiroedd a thoiledau cyhoeddus. Gwelwyd cynnydd yn y rhagolygon gwariant ers Adolygiad Awst sydd yn gwaethygu'r sefyllfa ariannol. Rhagolygon incwm uwch gan y gwasanaethau profedigaeth ynghyd â thanwariant staffio mewn nifer o feysydd yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol.

Ymgynghoriaeth Gwynedd - gwelliant yn y rhagolygon incwm gan sefydliadau allanol megis cyngorau eraill a Llywodraeth Cymru yn y maes ffyrdd a pheirianeg ond diffyg incwm yn parhau i gael ei ragweld ar y gwasanaeth adeiladu.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD						
Adran Amgylchedd	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth yr Adran	717	930	213		213	219
Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu	602	834	232		232	235
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	256	(212)	(468)		(468)	(539)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(2,286)	(1,682)	604		604	695
Cludiant Integredig	2,583	2,547	(36)		(36)	53
	553	653	100	0	100	209
Cefn Gwlad a Mynediad	706	683	(23)		(23)	(34)
Gwarchod y Cyhoedd	2,048	1,829	(219)		(219)	(210)
Gwastraff	14,476	15,143	667		667	664
Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer	(1,779)	(1,779)	0		0	0
Cyfanswm Amgylchedd	17,323	18,293	970	0	970	1,083

Amgylchedd

Rheolaeth yr Adran - oediad mewn gwireddu gwerth £200k o gynlluniau arbedion ynghyd â gorwariant ar gostau staff a theithio.

Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu - diffyg incwm yn faterion yn Rheolaeth Adeiladu, Rheolaeth Datblygu a Phriddiannau Tir, ond sydd yn cael ei leihau gan danwariant ar gostau staff.

Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth

Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth) - yn rhagori ar yr incwm ffioedd gwaith stryd, ynghyd â swyddi gweigion a thanwariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Parcio a Gorfodaeth Parcio - y rhagolygon diffyg incwm parcio wedi lleihau i £679k ond ei effaith yn cael ei leihau gan danwariant ar nifer o gyllidebau eraill.

Cludiant Integredig - dyrannwyd cyllideb ychwanegol un-tro o £400k ar gyfer 2024/25 yn dilyn y pwysau ychwanegol yn dilyn ail-dendro cytundebau bysus cyhoeddus. Derbyniad grant uwch gan Trafnidiaeth Cymru hefyd yn cynorthwyo i leddfu'r sefyllfa. Awgrymir y dylid parhau efo'r adolygiad i'r ddarpariaeth cludiant.

Gwarchod y Cyhoedd - swyddi gwag a llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb gan gynnwys samplau bwyd a gwasanaethau a chyflenwadau. Y rhagolygon incwm i lawr ar gyfer y maes trwyddedu, marchnadoedd, trwyddedu tacsis a diolgelwch bwyd a dŵr, ond yn fwy addawol ar gyfer safonau masnach yn dilyn derbyniad grant.

Gwastraff - gwaith o gyflwyno'r newidiadau i'r maes yn parhau ac felly ceir lleihad yn y rhagolygon gorwariant o lefelau 2023/24, gyda £667k yn cael ei amcanu erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Nifer o faterion yn gyfrifol am y gorwariant, ond yn bennaf ar gasglu gwastraff ac ailgylchu. Gorwariant hefyd yn amlwg ar gostau rhedeg y canolfannau ailgylchu. Mae costau cyflogaeth a lefelau salwch a goramser yn broblemus, ond y mater yn derbyn sylw ac felly i weld yn lleihau. Mater arall yw costau ychwanegol fflyd o ran hurio cerbydau. Mae yna nifer o gynlluniau arbedion yn llithro sydd hefyd yn rhan o'r darlun.

Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer - Arbediad un-tro i'r holl gynghorau o enillion ail-ariannu Parc Adfer. Mae'r cyfraniad wedi ei roi mewn cronfa, gyda'r galwad cyntaf ohono i'w ddefnyddio i gyllido gorwariant yn y maes gwastraff.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Tai ac Eiddo	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	543	534	(9)		(9)	(52)
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	6,184	5,915	(269)		(269)	227
Tai Sector Breifat	403	353	(50)		(50)	(38)
Eraill	360	349	(11)		(11)	(38)
	6,947	6,617	(330)	0	(330)	151
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	5,279	5,299	20		20	14
Gofalu, Arlwyo a Glanhau	(1)	15	16		16	13
	5,278	5,314	36	0	36	27
Cyfanswm Tai ac Eiddo	12,768	12,465	(303)	0	(303)	126

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - tanwariant ar gostau staff ac ar wasanaethau a chyflenwadau.

Digartrefedd - y tueddiad o bwysau sylweddol ar y gwasanaeth llety argyfwng yn parhau, gyda rhagolygon fod gwariant ar y maes am fod yn £5 miliwn eleni, hyn i gymharu â £6.8 miliwn y llynedd. Yn dilyn ystyried cyllideb ychwanegol i lety argyfwng sef £3m sydd wedi ei ddyrannu o bremiwm treth cyngor ac hefyd £0.9 miliwn o gyllideb un-tro ychwanegol a ddyrannwyd fel rhan o'r drefn bidiau ar gyfer 2024/25 i gynorthwyo gyda'r pwysau ychwanegol.

Tai Sector Breifat - trosiant staff a thanwariant ar gyflenwadau a gwasanaethau ond diffyg yn yr incwm grant cyfleusterau i'r anabl.

Gwasanaethau Tai, Eraill - derbyniad grant a thanwariant ar gostau staff sydd yn cael ei leihau gan ddiffyg yn y cyfraniadau gan y cymdeithasau tai.

Gwasanaethau Eiddo - pwysau ar y gyllideb gwasanaethau a chyflenwadau yn Eiddo ac ar gostau cerbydau yn Difa Pla, derbyniad incwm un tro yn lleihau'r gorwariant.

Gofalu, Arlwygo a Glanhau - gorwariant ar gostau staff sydd yn cael ei leihau gan dderbyniad incwm uwch na'r targed.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adrannau Canolog	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	2,748	2,687	(61)		(61)	(63)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	8,474	8,470	(4)		(4)	(18)
Gwasanaethau Corfforaethol	8,020	7,987	(33)		(33)	(23)
Cyfanswm Adrannau Canolog	19,242	19,144	(98)	0	(98)	(104)

Adrannau Canolog

Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - ymgais i gadw swyddi wag mewn gwahanol feysydd ynghyd â rhagolygon o ragori incwm o (£50k) gan y gwasanaeth cyfreithiol. Pwysau ychwanegol o £17k ar elfen Gwynedd o gyllideb y Crwner yn lleihau'r tanwariant a adroddir.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - trosiant staff, sydd yn cael ei leihau gan gostau uwch meddalwedd yn Nhechnoleg Gwybodaeth ac Unedau Trethi, Budd-daliadau, Incwm a Thaliadau. Ni ragwelir y bydd y targedau incwm yn cael eu cyflawni mewn nifer o feysydd ar draws yr adran erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Gwariant un tro ar Ymgynghoriad CIPFA yn lleihau y tanwariant a ragwelir.

Gwasanaethau Corfforaethol - cyfuniad o resymau yn gyfrifol am y sefyllfa gan gynnwys trosiant staff ac ymgais i gadw swyddi'n wag. Mae gwireddu arbedion 2025/26 ymlaen llaw hefyd yn amlwg. Y rhagolygon incwm diweddaraf gan yr Argraffdy yn awgrymu y bydd y targed incwm yn cael ei gyflawni ond rhagwelir diffyg incwm yng Nghyswllt Cwsmer. Dyrannwyd bid barhaol ar gyfer 2024/25 i gyfarch y pwysau ychwanegol ar y gyllideb cwnsela a ffisiotherapi ac felly hynny wedi diddymu'r gorwariant cysylltiedig.

CYLLIDEB REFENIW 2024/25 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD						
Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Amcan Cyllideb 2024/25	Amcan Sefyllfa 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2024/25	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2024/25	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor	*	*	(1,800)	1,800	0	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	0	0	0	0
Llogau	*	*	82	(82)	0	0
Chwyddiant Tâl Uwchlaw'r Gofyn	*	*	(948)	948	0	0
Grant y Llywodraeth - Pwysau Tâl Ychwanegol	*	*	(2,179)	2,179	0	0
Darpariaeth Arbedion	*	*	0	0	0	0
Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau	*	*	(691)	691	0	0
Pontio Arbedion	*	*	2,991	(2,991)	0	0
Eraill	*	*	(1,864)	1,864	0	0
<u>Cyfanswm Corfforaethol</u>	*	*	(4,409)	4,409	0	0

Corfforaethol

Treth Cyngor - cynnyrch treth ychwanegol o ganlyniad i ragdybiaethau darbodus wrth osod cyllideb 2024/25. Er y gwelwyd leihad o 239 yn y niferoedd o ail gartrefi'r premiwm yn ystod 2023/24, bu cynnydd sylweddol o 287 yn y nifer hyd yn hyn eleni. Ymhellach i hyn, gwelwyd 362 o eiddo yn trosglwyddo o drethi annomestig i dreth cyngor hyd at ddiwedd Tachwedd (381 yn 2023/24). Ond, yn groes i'r darlun yma, bu i Swyddfa'r Prisiwr ganiatáu 145 eiddo i drosglwyddo o dreth cyngor i drethi annomestig, sydd yn is na mewn blynyddoedd blaenorol (193 yn 2023/24, 452 yn 2022/23, 469 yn 2021/22, 506 yn 2020/21). Yn 2024/25 mae £6m o bremiwm treth cyngor wedi ei neilltuo ar gyfer y Strategaeth Dai a £3m pellach ar gyfer y maes Digartrefedd.

Gostyngiadau Treth Cyngor - yn dilyn ymgyrch i dargedu grwpiau gwahanol i gynyddu niferoedd y ceisiadau, gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd yn hawlio'r gostyngiad yng Ngwynedd eleni o'i gymharu â'r tueddiad mewn blynyddoedd blaenorol.

Llogau - lefelau balansau yn y banc i'w buddsoddi yn is na'r disgwyliad wrth osod y gyllideb ac felly yn golygu fod derbyniadau llog yn tangyflawni.

Chwyddiant Tâl Uwchlaw'r Gofyn - yn dilyn y setliad tâl yn ddiweddar, cyfuniad o gyllidebu darbodus ynghyd ag arian ychwanegol gan y Llywodraeth ar gyfer elfen o chwyddiant tâl athrawon.

Grant y Llywodraeth - Pwysau Tâl Ychwanegol - derbyniad grant ychwanegol yn Rhagfyr gan y Llywodraeth tuag at bwysau tâl ychwanegol sydd yn wynebu cynghorau.

Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau - y pwysau ar rai cyllidebau ddim cymaint a'r hyn a ddarparwyd yn y gyllideb, gan gynnwys cyllidebau nwy.

Pontio Arbedion - gwneud defnydd o danwariant corfforaethol i gyllido y pontio arbedion gofynnol oedd yn rhan o strategaeth ariannol y Cyngor ar gyfer 2024/25.

Eraill - ni fu'r galw ar y ddarpariaeth mor uchel a'r hyn a ragwelwyd wrth osod y gyllideb.

Argymhellir fod £4.409 miliwn yn cael ei drosglwyddo i Gronfa Strategaeth Ariannol y Cyngor, fel ei fod ar gael i gynorthwyo i gyllido'r bwloch ariannol.